

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

НАШЕ ЖИТТЯ

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА
В ЛИПНІ 1967 РОКУ

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО ПРАВЛІННЯ
УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЛУХИХ

ВИХОДИТЬ
ЩОСУБОТИ

№ 12 (808) | Субота, 19 березня 1983 року | Ціна 2 коп.

16 квітня — всі на комуністичний
суботник!

ПО-УДАРНОМУ, ВИСОКОЯКІСНО!

Трудівники Полтавського УВП-2 сповнені рішомості втілити в життя рішення ХХVI з'їзду КПРС, успішно виконати напружені завдання і соціалістичні зобов'язання третього року п'ятирічки. Новий імпульс ударній вахті колективу підприємства дали рішення листопадового (1982 р.) Пленуму Центрального Комітету КПРС.

Підтримуючи патріотичну ініціативу передових підприємств Москви — провести 16 квітня комуністичний суботник, присвячений 113-їй річниці з дня народження В. І. Леніна, трудівники УВП-2 переглянули свої резерви та можливості і взяли такі соціалістичні зобов'язання.

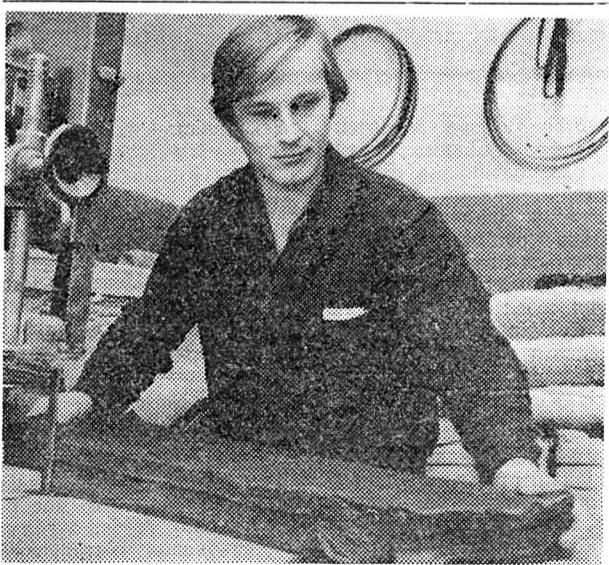
У день «Червоної суботи» довести продуктивність праці до 108, 7 процента. За рахунок заощаджень матеріалів та електроенергії випустити 98 електромагнітів ЕД, 43 вимикачі БВК та 50 штук замків. Всього буде виготовлено продукції на 6,5 тисячі карбованців, в тому числі нормативно-чистої — на 3,5 тис. крб. Зароблені гроші в сумі 1,1 тисячі карбованців намічено перерахувати у фонд одинадцятої п'ятирічки.

На підприємстві створено штаб по підготовці до комуністичного суботника, на кожному робочому місці розгорнулася діяльніна підготовка до його проведення. Одним із вагомих резервів, що його використовують трудівники підприємства, стала робота, спрямована на підвищення трудової, виконавської дисципліни, інтенсифікації виробництва.

На мітингу, що відбувся на УВП-2, трудівники говорили про прагнення ознаменувати вахту суботника ударною працею, випустити у цей день продукцію тільки відмінної якості.

Від імені колективу підприємства закликаємо всіх трудівників УВП і виробничих об'єднань Товариства, всіх членів УТОГ наслідувати наш приклад і 16 квітня дружно вийти на комуністичний суботник, в ході роботи продемонструвати зразкову дисципліну, високу організованість.

М. ПЕЩЕРІН, директор Полтавського УВП-2; В. АНТОНЕНКО, секретар парторганізації; Н. ЧЕРНИШ, голова профкому; О. ШОРОП, секретар комсомольської організації; В. ХОХЛОВ, голова первинної організації УТОГ.

На 150—160 процентів виконує виробничі завдання ударник комуністичної праці різальник тканин четвертого цеху Одеського виробничого об'єднання «Електротрик» Анатолій Борисович Крушельницький.

Фото І. МІНДЕЛЯ.

НА ЛІТНІЙ ЧАС

Державна комісія єдиного часу і еталонних частот СРСР повідомляє, що з 1 квітня 1983 року на всій території Радянського Союзу запроваджується «літній» час.

Перехід на «літній» час провадиться в 0 годин 1 квітня переведенням годинникової стрілки на одну годину вперед.

У ДРУЗІВ ПО ЗМАГАННЮ

У послідовне нарощування виробничого потенціалу, підвищення ефективності виробництва підприємств Білоруського товариства глухих все більш значний внесок роблять ентузіасти технічного прогресу. Від впровадження 292 пропозицій, поданих ними протягом двох років одинадцятої п'ятирічки, одержано 238 тисяч карбованців економії, тобто, кожен карбованець затрат дав 11,4 карбованця економії.

Найкращих результатів у розвитку технічної творчості добився колектив Барановичського УВП, де з початку п'ятирічки впроваджено 44 пропозиції з економією 10,8 тисячі карбованців на 110 працюючих. Це підприємство постійно серед лідерів республіканського соціалістичного змагання.

НОВАТОРИ ШУКАЮТЬ РЕЗЕРВИ

Тут використовують такі засоби підвищення творчої активності, як конкурси і огляди. Вони проводяться по економії енергоресурсів, по підвищенню техніко-економічних показників, якості продукції, механізації ручної праці.

Так, розробка Г. Пивовара, який став переможцем конкурсу «На кращу пропозицію з економії електроенергії», спрямована на реконструкцію освітлення швейного цеху, дала можливість знизити витрату електроенергії на $\frac{1}{3}$, зменшити кількість встановлених світильників від 140 до 90 штук при одночасному поліпшенні освітлюваності робочих місць.

Найбільшу кількість учасників привернув огляд «Ручним роботам — механізацію і автоматизацію». Під час

ПО РЕСПУБЛІЦІ

ЗА ЗАКОНАМИ БЕРЕЖЛИВОСТІ

Створення запасу пальногого для весняних польових робіт завершено в господарствах Харківщини.

Впроваджена в облісі госптехніці автоматизована система оперативного розподілу нафтопродуктів координує діяльність різних служб, які відповідають за забезпечення виробничих підрозділів пальним і мастилом, складає графіки їх доставки, контролює витрачення палива, видає інші необхідні дані. Досить набрати на пульті цифровий код, щоб одержати вичерпи-

ну відповідь про стан справ у будь-якому колгоспі або радгоспі.

ВЕРХОВИНСЬКА ТРАСА

Надзвичайно складний за рельєфом відрізок пальнової магістралі Уренгой — Помарі — Ужгород успішно подолала бригада Л. Г. Тимуся із Закавказького управління будівництва трубопроводів. Через кругі скелі і незамерзаючі болота, розташовані на схилі гори Щит, значно раніше встановленого строку прокладено кілометрову сталеву нитку.

Загін гірських трасовиків на Львівщині поповнюється за рахунок досвідчених бригад, які завершили основні роботи в сусідній Івано-Франківській області. (РАТАУ).

НА НОВОМОСКОВСЬКУМУ ТРУБНОМУ

Дніпропетровська область.

Продукцію Новомосковського трубного заводу імені 50-річчя Радянської України добре знають у найвіддаленіших куточках нашої країни і за рубежем. Це — труби для магістральних газо- і нафтопроводів, для потреб сільського господарства і машинобудування. Торік підприємство відправило споживачам тисячі тонн надпланової продукції, а замовлення будівників Саяно-Шушенської ГЕС та інших новобудов було виконано досрочно.

В цинішому році передовий колектив вирішив за рахунок широкого впровадження нової техніки, прогресивної технології, скорочення простоїв устаткування додатково випустити 5 тисяч тонн труб, 400 тонн товарного прокату і на 180 тисяч карбованців товарів народного споживання.

На знімках: вгорі — ударники комуністичної праці передового трубоелектрозварювального цеху № 2 (зліва направо) — електро-

зварник Сергій Шевченко, бригадир Олександр Білій, різальник труб Іван Чередниченко, електрозварник труб Євген Курина і клеймувальниця ВТК Наталя Лапко; внизу — дільниця обробки і контролю якості продукції.

Фото А. Запари
(Фотохроніка РАТАУ)

НОВАТОРИ ШУКАЮТЬ РЕЗЕРВИ

огляду було прийнято 12 пропозицій з економічним ефектом 15 тисяч карбованців. Кращі з них — «Пристосування для механічного закріплення капонового замка» та «Напівавтомат для шершування ляпіса формованого закаблучка».

Стабільністю показників відзначається Гомельське УВП. При взятих зобов'язаннях зекономити протягом 1981—1982 років 31 тисячу карбованців, раціоналізатори підприємства внесли в скарбничку бережливості 60,4 тисячі карбованців.

В основі успіху — комплексний підхід до розвитку новаторського руху. Своєрідним компасом новаторства є тематичний план, до якого включено найбільш характерні проблеми. На УВП розроблено тематич-

(Закінчення на 2 стор.)

ТРУДОВІ ДОСЯГНЕННЯ КОЛЕКТИВУ

Заслуженим авторитетом серед трудівників підприємства користується майстер бригади комуністичної праці Т. В. Гаєвська. Цей авторитет Тамара Володимирівна заслужила своєю сумлінною працею.

Трудову діяльність вона розпочала на швейній фабриці 23 роки тому, закінчивши профтехшколу. Через рік стала бригадиром у швейному цеху. А з 1977 року працює на нашому підприємстві майстром бригади. Її портret занесено на Дошку Пошани підприємства, а бригада, очолювана майстром Т. В. Гаєвською, занесена на міську Дошку Пошани.

Кожна нагорода свідчить про нові трудові досягнення колективу. В основному всі

члени бригади — ударники комуністичної праці, ветерани підприємства. Середній стаж робітниць в бригаді — 15 років. Колектив працює ритмічно, виконує і перевинує виробничу норму, добивається високої якості продукції. 99,1 процента її здається відділу технічного контролю з першою передачею.

Якщо позначити на карті місця, куди надходять продукція нашого підприємства, то червоні стрілки з міста проляжуть в різні кінці України. Великим попитом вона користується серед будівельників, механізаторів.

Вчасно виконувати замовлення допомагає трудове суперництво. Нині в колективі, як і по всій країні,

розгорнулося соціалістичне змагання за дострокове виконання планових завдань третього року одинадцятої п'ятирічки і гідно зустріч 50-річчя УТОГ.

Разом з іншими бригадами і дільницями підприємства свої трудові дарунки славному ювілею готове і бригада майстра Т. В. Гаєвської. Тут підтримано почин делегата ХХVI з'їзду КПРС П. Е. Столляра: «Батьківщині — ударна праця! П'ятирічне завдання — до 115-ї річниці з дня народження В. І. Леніна» і з честю виконують взяті зобов'язання.

Передовики виробництва Н. П. Ярославська, М. І. Марна, З. В. Мисько, О. П. Урбановська, Н. Н. Котова

працюють в рахунок грудня 1983 та січня 1984 років.

Високим досягненням сприє і навчання в школі комуністичної праці, у вчительній школі робітничої молоді.

В колективі вважають, що центром виховної роботи повинні стати ради бригад. Кожен випадок порушення трудової дисципліни обговорюється на загальних зборах. Керівник бригади проводить п'ятихвилинки, де підбиває підсумки роботи, обговорює стан трудової дисципліни.

В. ЧОРНОПИСЬКИЙ,
заступник директора
Кам'янеч-Подільського
УВП з виховної роботи.
Хмельницька область.

Голова групи народного контролю Одеського виробничого об'єднання «Електрик» О. Ф. Геока (в центрі) обговорює з дозорцями (на знімку зліва направо) Л. М. Никифоровою, С. І. Дробнер, В. О. Чабан, Т. О. Чумаченко результати чергового рейду-перевірки.

Фото Й. МІНДЕЛЯ.

ОБОВ'ЯЗОК КОЖНОГО

Підтримати почин москвичів та Звернення колективу Запорізького УВП до всіх нечуючих трудівників, працювати під девізом «Честь і слава — по праці» — так вирішили на відкритих партійних зборах робітники Івано-Франківського учбово-виробничого підприємства. Ініціатором у боротьбі за змінення трудової і виробничої дисципліни на підприємстві стали партійна організація та члени профкому.

На зборах виступила директор УВП Л. А. Аверіна. Вона сказала, що дисципліна на виробництві значною мірою залежить від організації

зованості в роботі керівництв виробничих підрозділів, а також працівників відділів та спеціалістів. Її змінення, поліпшення організації виробництва і посилення режиму економії — це чи не найважливіше питання сьогодення.

Про необхідність працювати щодня високопродуктивно, а також про запобігання втрат робочого часу говорив у своєму виступі змінний майстер УВП М. Н. Чиж.

Належна увага на зборах приділялася і політінформаторам та пропагандистам. Говорили, зокрема, про те, що в своїй повсякденній

праці вони пов'язують теми виступів перед робітниками з конкретними виробничими проблемами, які існують на підприємстві.

Велика увага на УВП надається соціалістичному змаганню. Тут систематично підбивають підсумки, відзначають переможців. Так, на протязі минулого року переможцем соціалістичного змагання стала бригада, яку очолює А. Г. Скробач, на другому місці — бригада М. Н. Чижка. А в змаганні між робітниками переможцями стали Н. І. Кремлева, Н. М. Попович, Р. Г. Гардамац, М. П. Федорів, М. Ю. Дутчак, Е. В. Мельничук, П. М. Касьян та багато інших трудівників.

На зборах вирішили забезпечити чітку організацію

праці, заздалегідь готовити свої робочі місця, недопускати жодного випадку залишення на роботу, а також передчасного її припинення. Для цього відділу кадрів, групі народного контролю та членам профкому запропоновано організувати рейд-перевірки на робочих місцях. Окрім того, один раз на місяць проводити «Дні дисципліни», а тимчасові відлучення трудівників за межі підприємства заносити в спеціальний журнал. Тільки такі конкретні заходи зможуть дати хороші результати у зміненні трудової дисципліни.

К. ХУДІКОВСЬКА,
заступник директора
Івано-Франківського
УВП з виховної роботи.

ПРАВОФЛАНГОВІ П'ЯТИРІЧКИ

А. А. ЧИСТЬКОВА,
монтажниця радіоапаратури
 заводу «Ужгородприлад».

Л. С. ПЛОТНИКОВА,
електромонтажниця Запорізького УВП.

З. ОСТРИКОВА,
швачка-мотористка Сімферопольської швейно-галантерейної фабрики.

М. Г. РУДЕНКО,
фрезерувальник Ворошиловградського верстатобудівного заводу ім. В. І. Леніна.

НОВАТОРИ ШУКАЮТЬ РЕЗЕРВИ

(Закінчення. Початок див. на 1 стор.)

Тематичне планування, своєчасне спрямування колективу на перспективне розв'язання того чи іншого завдання дають змогу одержати такі результати, яких не можна добитися організаційними заходами. Наприклад, пропозиція В. Метлицького по зміні конструкції корпусів маслобензозапорних кранів дала можливість зменшити витрати латунного літва на 40 тонн в рік, з провадженням процесу обробки відливок із застосуванням поворотного (револьверного) стола до кривошипних пресів забезпечено безпечною спосіб подачі заготовок у робочу зону штампа. Це технічне рішення належить рационалізатору Н. Щербакову. Великий вклад в ско-

рочення ручної праці вносять слюсарі інструментальні дільниці І. Функ. Його пропозиції «Напівавтоматичне пристосування для згинання ручки крана», «Механізація процесу подачі сталевої полоси в зону штамповки шайб» полегшили монотонну працю трьох робітників.

Заслуговує уваги постійний пошук крейдувальників-закрійників наших підприємств по раціональному використанню тканини. Крейдувальник В. Чирков ось уже чотири роки підряд відзначається як один з кращих рационалізаторів в БілТОГ. За цей час він подав 11 пропозицій із загальним економічним ефектом 4,8 тисячі карбованців. А всього, завдяки творчому підходу до своєї роботи, крейдувальниками підприємств за два роки зеконом-

лено за рахунок раціонального розкрюю 12,3 тисячі метрів тканини.

В опануванні досягненнями технічного прогресу у значну роль відіграє творчий підхід до техніко-економічних проблем розвитку виробництва. Створені і унішо функціонують на багатьох УВП конструкторські бюро на громадських засадах, бригади творчої співдружності, до складу яких входять інженерно-технічні працівники та виробничі. Такі колективи значноскорочують терміни розробки і впровадження пропозицій, що дає змогу оперативно розв'язувати питання інтенсифікації виробництва.

Так, членами громадського конструкторського бюро на підприємстві Мінського УВП В. Борисенком, Є. Ременіцею, М. Кагановичем тільки в минулому

році розроблена конструкторська документація на чотири раціональні, спрямовані на вдосконалення технологій накручування пружин, економію енергоресурсів, внаслідок чого терміни їх впровадження були зведені до мінімуму.

А ось приклад із творчої біографії бригади Гродненського УВП, до складу якої входить заступник начальника енерго-механічного відділу В. Салімова, майстер К. Степура, бригадир сантехніків В. Костицький, бригадир електриків А. Аркуевич, газозварник Ч. Седич. На її рахунку — утилізація конденсату для потреб гальванічного відділення, системи автоматичної підтримання температури води господарсько- побутових потреб, заходи, спрямовані на значну економію теплової енергії.

На всіх УВП створено куточки раціоналізатора, де можна ознайомитися з умовами змагання новаторів, спрямовані на вантажно-розвантажувальні роботи, залучення до активної творчості молоді. Необхідно ціле-

положенням про заохочення, інформаційними картами, розробленими на підприємствах країни новинок.

Підсумки виконання зобов'язань з раціоналізації враховуються при підбитті підсумків соціалістичного змагання серед дільниць, цехів та відділів. Все це сприяє дальнішому підвищенню творчої активності раціоналізаторів.

У кінці минулого року відбувся республіканський зліт рационалізаторів. Білоруського товариства глухих, учасники якого обговорили проблеми питання, що вимагають невідкладного прикладання сил. Наголошувалось, що мало уваги приділяється мобілізації зусиль рационалізаторів на розв'язання таких завдань, як механізація вантажно-розвантажувальних робіт, залучення до активної творчості молоді. Необхідно ціле-

об'єктивність оцінки і гарантованість стимулювання діяльності новаторів.

При підбитті підсумків зльоту кращим раціоналізаторам вручили почесні грамоти президії Центрального правління і Республіканського комітету профспілки, а також цінні подарунки.

Учасники зльоту прийшли звернення до всіх робітників, новаторів виробництва, інженерно-технічних працівників і службовців БілТОГ із закликом мобілізувати свої творчі зусилля на виконання п'ятирічного завдання з економії за чотири роки. Є всі підстави сподіватися, що новатори підприємств БілТОГ виконають свої зобов'язання і внесуть гідний вклад в виконання республіканських планів з технічною творчістю.

С. САПУТО,
начальник виробничо-технічного відділу ЦП
БілТОГ.

19 березня 1983 року

Як бойову програму дій сприйняла рада гуртожитку рішення листопадового (1982 р.) Пленуму ЦК КПРС. Разом з парткомом і профкомом ми розробили комплексний план, в якому передбачено цикл лекцій на тему: «Утвердження комуністичної моралі і пропаганда правових знань».

З нового року розпочав свою роботу лекторій «Закон і міз». Перед молодими робітниками виступають працівники суду, прокуратури, викладачі юридичного інституту. Так, в січні кандидат юридичних наук С. Ф. Шумилін прочитав лекцію «Підприємство — громадське зло, шлях до злочину». Схиливши голови, сидили наші постійні випивохи М. Щуревський і В. Петік.

У лютому із цього ж циклу кандидат юридичних наук В. Д. Яворський виступив перед мешканцями гуртожитку з бесідою «Здійснення прав і свобод — не віддільне від виконання трудачими своїх обов'язків». Лектор навів цікаві приклади по м. Харкову, наголосив, якої шкоди завдає трудівникам пиятика окремих громадян, а також позайомив присутніх із діючим законодавством у боротьбі проти негативних проявів.

На чергових загальних зборах мешканці гуртожитку закликали розгорнути наступ на нероб, п'янців, недбайливих робітників, створити навколо них атмосферу нетерпимості, а кожний випадок пияцтва розбирати на раді гуртожитку. Думається, що проведені заходи сприятимуть у наведенні дисципліни й порядку не тільки в громадських місцях, а й на виробництві.

В. ВАСИЛЕНКО,
вихователь гуртожитку
Харківського УВП-1.

Пологівський міжрайвідділ УТОГ, де головою на громадських засадах член КПРС О. Ф. Короткий, носить високе звання «Колектив відмінної роботи».

Сам Олександр Федорович — досвідчений спеціаліст. П'яtnадцять молодим виробничикам він передав секрети своєї професійної майстерності. Хоч і час, однак О. Ф. Короткий не поспішає йти на заслужений відпочинок. Він продовжує суміjnно працювати налагоджувачем верстатів в майстернях «Сільгостехніки».

За добросовісне ставлення до роботи передовика виробництва неодноразово заохочували грамотами, цінними подарунками, йому оголошували подяки.

С. МОРДУШЕНКО.
м. Запоріжжя.

СЕРЕД РОСІЙСЬКИХ БРАТІВ

Ворог просувався вглиб нашої землі. Фашисти палили, трощили народне добро, відправляли радянських юнаків і дівчат до фатерланду. З газет Броніслава дізналася про героїчний подвиг відважних захисників Брестської фортеці, про запеклі бої під Львовом, Житомиром, Києвом. Її непокоїла думка: невже і їм, чернігівцям, доведеться подаватись на Схід?

Через Борзну зранку до пізнього вечора тягнулися валки машин, возів, військових обозів з пораненими. Евакуйованіх ставало все більше і, коли нічний небокрай спалахнув близькими пожежами, настало черга залишити рідні домівки й борзенцям.

Броніславу Володимирівну та інших працівників райвиконкому викликали до райкому партії. Заклопотаний секретар сказав:

— Чоловіків серед вас майже не лишилося. Завтра і решта, хто може тримати в руках зброю, піде в ліси, буде партизанами. Отже, евакуюватимуться лише жінки. Розумію: у кожній з вас діти. Буде дуже важко... Але треба за будь-яку ціну вивезти секретні матеріали райкому партії і райвиконкому. Вивезти і в глибокому тилу передати їх компетентним радянським органам. Ну, давайте прощатися!.. Хай вам щастить...

Спочатку автомашинами, а потім залізницею борзенці дісталися до Саратова. Там у них прийняли документацію і розподілили евакуйованіх у різні області Російської Федерації та Казахстану. Броніслава з дочкою потрапила в Орськ.

Евакуйованих були тисячі. І всі потребували житла, роботи. Здавалось, що такому невеликому місту, як Орськ, не впоратися із силою-сплесеною прибулих українців, білорусів. Аж ні, знайшлися і квартири, і робота. Броніслава ніколи не забуде, як широ, по-братньому зустріли її у відділі соціального забезпечення,

куди міськком партії направив її завідуючу відділом. Як нові колеги допомогли влаштувати дочку в садок. Наблизилася зима. Теплого одягу у Броніслави не було і російські подруги принесли з дому, хто що мав — кожух чи стареньке дитяче пальто. Та найбільше зігривали евакуйованих увага і любов місцевих жителів — людей простих, уважних, працьовитих.

Тут, в Орську, Броніслава Володимирівна одержала від Сашка листа. Він захищав Москву, був поранений і лікувався в госпіталі. «Як тільки одужаю — знову в бій!» — писав чоловік. Ale хвороба не пустила офіцера Зайка на фронт — його комісували і направили головою сільради в село Ново-Сарбай Куйбишевської області. Туди ж з дочкою поїхала й Броніслава Володимирівна. На новому місці серед незнайомих людей молода жінка спочатку не знала, до чого докласти рук. І якось увечері сказала чоловікові: «Більше дома сидіти не можу. Не дозволяє соцість...». «А куди ж ти підеш? Роботи за фахом тут немає». «Я не білоручка! — відповіла рішуче. — Сподіваюсь, що в колгоспі робота знайдеться». Була дояркою, поралася біля телят, працювала у полі, в коморі. Втомлена поверталася додому, але на серці було легко: адже її праця вливавася в могутню ріку трудового ентузіазму народу, котрій нічого не шкодував для фронту, для перемоги над ненаєнним ворогом.

Радянська Армія громила фашистських загарбників від Балти до Чорного моря. Її девізії ступали на землю багатоствражданої України і подружжя Зайків рахувало дні, коли, нарешті, повернеться додому, на Чернігівщину. Та що радість затмарило велике горе — 9 квітня 1943 року Олександр Маркович не стало. Поховала Броніслава Володи-

мирівна чоловіка в Поволжських степах, провела в останню путь разом з російськими братами, котрі оточили сім'ю колишнього фронтовика увагою й добротою. «Залишайся з нами», — говорили новосарбайці жінці. — Будеш нам за посестру рідину. Возна і залишилася б, та гірко втрати не давала сяюкою, висушувала заплакані очі.

Пригадала Броніслава, що в Пензі мешкає її старша сестра. Погостювала у неї до весни наступного року і повернулася у рідні краї.

По дорозі бачила сліди фашистського «хазайнування» і чекала її у Борзні стріти згарища, попеліща замість житлових та адміністративних будівель. Ale таємно, як уздрила тут, її спостерігати не довелося ніде: неначе шалений ураган пронісся вулицями, садами і скверами райцентру. Пронісся і зім'яв, потрошив все, що могло горіти. З біллю в серці переступила поріг райкому партії. Її зустріли радо і сказали: «Дуже потрібний бухгалтер у відділі соціального забезпечення. Підеш?» Хотіла заперечити, що за фахом її краще б долучити якусь культословінні педагогічну ділянку, але зиркнула на порожній рукав секретаря райкому, на його стомлене обличчя і зрозуміла — нині не вибирають, а йдуть туди, де важче.

Повернувшись якось з роботи, Броніслава Володимирівна побачила на столі лист. «Від кого він може бути» — подумала і впізнала на конверті чіткий почерк старшої сестри Файї. «Ми з Михайлом тепер у Харкові, писала сестра. Я працюю на фабриці, брат — на тракторному заводі. Влаштувалися непогано. Приїди і ти — допоможемо!»

Так у Б. Керіман залишилася позаду борзенський період життя, який вона сама вважає роками становлення і громадянського змуження, а попереду був період харківський. Він приніс їй велику радість творення нового, утвердження серед членів УТОГ як здібного керівника, організатора багатьох корисних справ.

Центру створено групу глухих учнів, у новому приміщенні стала працювати школа робітничої молоді, все більше юнаків і дівчат проводжували навчання у вузах, технікумах, на курсах підвищення кваліфікації.

Особлива увага приділялася поліпшенню культурно-масової роботи серед членів УТОГ. Керіман очолила правління тоді, коли майже всі районні клуби знаходились у приватних будинках, художня самодіяльність ледь живів, а фізкультура і спортом займалися одиниці.

— Будемо споруджувати клуби власними силами, — заявила Броніслава Володимирівна на зборах партійно-гospodарського активу.

Її підтримали і через кілька років широко розчинили двері сім'євих, затишних клубів. Два з них збудували заново, а п'ять розмістили у придбаніх через облвиконком будинках.

На початку 50-х років Харківський будинок культури містився у напівпідвальному приміщенні. Він, ясна річ, не міг задовольнити всіх бажаючих весело і змістово провести своє дозвілля. Вирішили спорудити новий. Будівництво проводилося дуже повільно і Керіман докладала чимало зусиль, щоб у серпні 1958 року відсвяткувати тут новосілля. А далі взялася за організацію гуртків, секцій, пікавих вечорів, зустрічей тощо. I потяглися люди на вогник клубу, і виявилося, що бажаючих спробувати свою силу у танцях, співах, художньому читанні, драмі набагато більше, ніж можуть вмістити кімнати для гурткової роботи. Та у 200 посадочних місць ніколи не пустували. Броніслава Володимирівна порушує питання про спорудження Палацу культури. Довели ю справу до кінця вже її наступинки, але ті, хто відвідує велике і затишне приміщення на 400 місць з десятком зручних кімнат, бібліотекою, спортзалом, знають: усього того не було б, якби не енергія, творчий запал Б. В. Керіман.

Разом з С. Д. Пліс, А. М. Росинською, В. К. Шрамом та іншими активістами Броніслава Володимирівна всіляко підтримувала ентузіазм художньої самодіяльності, сприяла тому, що протягом року відбувалося кілька прем'єр одної багатоактивних п'єс. А такі вистави, як «У неділю рано зілля копала», «Коварство і любов», «Гибелі богів», «В стенах України», «Наталя-Полтавка» переглянули не лише харків'яни, а й кияни, львів'яни, ворошиловградці, донеччани, москвичі, рижани, мічані. Саме тоді при Палаці культури була створена любительська кіностудія — нею керував член УТОГ Г. Я. Міндаль. Студія, перша на Україні і в СРСР, навідкілька здобула популярність, а її фільми — «Розповідь про наше життя», «Доля жінки», «Наш юнія» — завоювали призи на обласному та республіканському оглядах.

Під безпосереднім керівництвом Броніслави Володимирівни шириться серед УТОГівців Харківщини фізкультурно-спортивний рух. На всіх підприємствах діють групи здоров'я, а в секціях 15 видів спорту займається понад 500 чоловік. Okremi харківські спортсмени здобули всесоюзне і світове визнання. Так, легкоатлет А. Ф. Симоненко брав участь у Всеесвітніх іграх глухих у Мілані, а футбо-

ліст В. В. Верлока виступав у Белграді.

Повсякденна копітка організаторська і виховна робота, мобілізація зусиль трудівників на дросткове виконання завдань п'ятирічок і підвищених соціалістичних зобов'язань множили лави передовників. Всій Харківщині стали відомі імена робітників М. І. Ілющенка з ХТЗ, А. К. Телешка з «Світла Шахтаря», В. В. Андреєва із заводу електропарапатури, О. М. Стріляної з швейної фабрики, Н. Г. Приймак із заводу імені Малишева (двоє останніх відзначено високими урядовими нагородами). На них інні рівняється молодь — юна поросьль робітничого класу, якій випало нестetch ділі трудову естафету батьків.

* * *

Останні 17 років Броніслава Володимирівна на за служенному відпочинку, але вона з тих людей, про кого говорять, що спокій їм лише сниться. Кавалер медалей «За трудову доблесть» і «Ветеран праці», член правління обласного відділу УТОГ і голова ради ветеранів, як і раніше, — у вірі життя. Сьогодні вона організує лекцію для пенсіонерів, завтра — екскурсію до музею та по місту. А в плані, — зустріч з мешканцями гуртожитку та піонерами підшефної школи, виступ на тематичному вечорі у Палаці культури. Хочеться, аби добре пройшов на УВП-2 «Голубий вогник», присвячений 60-річчю утворення СРСР і стінна газета ветеранів вийшла своєчасно... Й до всього діло. І сама вона не встигла б стільки зробити, якби не допомогли інших ветеранів праці — Олександри Трохимівни Білошапки, Євгенії Василівни Касьянової, Ніні Григорівни Приймак, Ксенії Іванівни Тищенко. Впораються до ма з хатніми справами, і — у черговий похід...

— Нас, стару гвардію, — каже Броніслава Володимирівна, — особливо цікавить молодь. Більшість юнаків і дівчат добре трудяться, зразково поводять себе у побуті. Ale, ніде правди діти, є й такі, що намагаються взяти від суспільства все можливе, а повернати борг не поспішають... От з ними працюємо, наставляємо на шлях праведний.

І — комуністу, ветеранові праці — робити це легко. Бо має за плечима яскраве, сповнене турбот про людей, життя. Має велику, дружину сім'ю, котра править за приклад тисячам земляків. Дочка Світлана працює в дитячій стоматологічній поліклініці, зять Зіновій Юзович — зубний технік, онук Геннадій закінчив ветеринарну академію і трудиться в науково-дослідному інституті, на третьому курсі медичного інституту. Хіба не проце в дні буревної юності мріяла комсомолка Броніслава Керіман, не заради цього у напруженіх будівлях творила велике і радісне свято щасливової старості? Власне, слово «старість» тут не пасує — вона, як і раніше, в строю, на передньому краї. Там, де розгортаються найважливіші події сьогодні, де потрібні її досвід, уміння, заздрісна енергія.

Бути серед людей, все віддавати людям — ось кредо жінки, котра через десятиліття пронесла молодечий запал душі, чий смисл життя можна визначити коротко і не двозначно — горіння. В ім'я ленінської парт

Відрядні підсумки

Нешодавно у Львівському обласному будинку культури УТОГ відбувся «Голубий вогник», присвячений підсумкам роботи обласпортфедерації, художньої самодіяльності та кінематографістів у 1982 році.

Працівники культзакладу доклали чимало зусиль, аби створити для присутніх атмосферу доброзичливості і затишку.

Про досягнення фізкультурників Львівщини звітували голова обласпортфедерації В. Магрилов, який, зокрема, звернув увагу на необхідність більш серйозної підготовки і проведення Спартакіади «Бадьорість і здоров'я». Він відзначив кращих спортсменів області: шахістку Марію Лавриш, футболістів Михайла Гнатишина і Степана Данило та інших і вручив їм почесні грамоти та цінні подарунки.

Діяльність Львівського народного самодіяльного театру у минулому році висвітила у своєму виступі М. Матульська — художній керівник обласного Будинку культури. Вона розповіла про участь ентузіастів сцени на зональному огляді у Харкові і відзначила кращих самодіяльних артистів М. Галеву, Л. Оленяк, І. Мацієвського, учасників вокально-інструментального ансамблю Олену Гончарову і Петра Воронька, які майстерно оволоділи мімічним переказом пісень.

Керівник народної кіностудії «Каменяр» М. Максимович ознайомив присутніх з творчим доробком колективу і продемонстрував фільм «Здобуття щастя».

Л. АЛФІМОВА.
м. Львів.

Клуб автолюбителів

Сьогодні на Одещині правами автолюбителів володіють понад 70 чоловік. Серед них начальник ливарно-пресового цеху виробничого об'єднання «Електрик» В. Чеботар, старший майстер Ю. Самошенко, К. Рогальов та багато інших.

Я з дитинства захоплююся машинами, — говорить робітник об'єднання П. Крамаровський. — Для кращого ознайомлення з ними навіть вісім років працював автослесарем у парку. А недавно відзначив десять років, як впевнено тримаю кермо власних «Жигулів». За цей час наїздив не один десяток тисяч кілометрів. Побував у Москві, Ленінграді, відвідав Прибалтику, добре ознайомився з містами України. Автомобіль подарував мені можливість побачити величні простори і визначні місця нашої Батьківщини.

Одеський обласний відділ УТОГ і Будинок культури об'єднали всіх нечуючих власників транспортних засобів, створивши клуб автолюбителів. Тут систематично виступають представники державтоінспекції, автотехнікуму, які інструктують, консультирують автоводіїв, дають цінні і корисні поради. Значна увага приділяється також вивченю матеріальної частини машин і мотоциклів. В клубі регулярно читають лекції з безпеки руху, проходять заняття, спрямовані на підвищення класності водіїв.

Ю. ГЕР.
м. Одеса.

Всі дні — з 16 по 22 січня — закинута в горах Мадонна ді Кампільо жила X Всесвітніми зимовими іграми глухих. У вітринах магазинів, готелів, ресторанів можна було побачити емблему міжнародних змагань. Селище, навіть під'їди до нього, всі вулички і площа були прикрашені прапорами країн-учасниць; на автобусах і спецмашинах — назви спортивних делегацій. Все було підпорядковано ритму змагань.

І ось сьогодні гостинна Мадонна ді Кампільо прощається з Іграми.

Перш, ніж поставити останню крапку в нашому репортажі, давайте згадаємо історію Всесвітніх ігор глухих. Париж, серпень 1924 року... Тут було засновано Міжнародний спортивний комітет глухих (KICC), метою якого є розвиток фізичної культури і спорту серед глухих. Паризькі змагання проводилися з ініціативи Франції. Після відкриття ІІІ Всесвітніх ігор глухих у Франції, вони були проводжені в Італії з 16 по 22 січня 1928 року. Тут було засновано Міжнародний олімпійський комітет глухих (MOK). Як відомо, в церемонії відкриття XIV Всесвітніх ігор глухих у Франції брали участь представники з 40 країн. Крім того, вони були проводжені в Італії з 16 по 22 січня 1932 року.

Ще не стихли оплески, а директор уже запрошує для нагородження переможців ліжного марафону: Мінігіля Абдулліна, Сергія Кашина, Владислава Мухіна. Їм вручають останній комплект олімпійських медалей, розіграних у змаганнях на 30-кілометровій дистанції. Чудова, незабутня мить! Хлопці обійтися, а наш «малюк» Мінігіль цілує медаль. Яким довгим, важким шляхом йшов він, його товариші по команді до цієї перемоги!

Радянські лижники добились 100-процентного успіху, завоювавши всі золоті, срібні і бронзові медалі, а також четверте і п'яте місця (крім одного — в гонці на 15 кілометрів). Так упевнено, дружно, сильно не виступала на Іграх жодна збірна команда. Цей вражайний успіх по-праву поділяють з чемпіонами і призерами ті, хто потрапив до важких баталій лижників і ковзанярів, хто створював колектив, що зумів з честью пронести червоний прапор Вітчизни.

В активі нашої команди 6 золотих, 7 срібних, 4 бронзові медалі. Радянським спортсменам вручено також Диплом KICC за загальнокомандну перемогу. У спортсменів Франції, які зайняли друге місце, 7 медалей різного гатунку, у канадців — три, здобути скороходом Фарлеєм Келлетом. Збірні команди Норвегії, Австрії та ФРН здобули в Мадонна ді Кампільо

Х ВСЕСВІТНІ ЗИМОВІ СПОРТИВНІ ІГРИ ГЛУХИХ

До побачення, ігри!

Мадонна ді Кампільо. Закриття X Всесвітніх ігор.

тету глухих, почесні гости. Поруч з трибуною — п'єдестал. Сьогодні, ні — зарах на нього піднімуться герої останніх стартів.

16—22 січня... Як же багато вмістили в себе ці шість напруженіх, ніби натягнута тетива лука, днів! Які пристрасті кипіли на льоду і снігових трасах, скільки сил віддали спортсмени боротьбі за олімпійські нагороди. Країні з кращими прибули до Італії з 16 країн, але тільки одиниці пробилися до заповітної вершини. З кожним роком посилюється конкуренція, перемога вимагає повної самовіддачі, зусиль волі, характеру. Цими якостями в повній мірі володіли члени радянської делегації і вони частіше, ніж представники будь-якої іншої країни, піднімались на найвищу ходинку п'єдестала. В останній день, як і в перший, п'єдестал знову був радянським! Глядачі, учасники змагань, що зібралися на площі, громом оплесків зустрічають найсильніших лижників — Тамару Корнєєву, Людмилу Ренжіну, Ніну Іпполітову — чемпіонку і призерів в гонці на 10 кілометрів.

Ще не стихли оплески, а директор уже запрошує для нагородження переможців ліжного марафону: Мінігіля Абдулліна, Сергія Кашина, Владислава Мухіна. Їм вручають останній комплект олімпійських медалей, розіграних у змаганнях на 30-кілометровій дистанції. Чудова, незабутня мить! Хлопці обійтися, а наш «малюк» Мінігіль цілує медаль. Яким довгим, важким шляхом йшов він, його товариші по команді до цієї перемоги!

Радянські лижники добились 100-процентного успіху, завоювавши всі золоті, срібні і бронзові медалі, а також четверте і п'яте місця (крім одного — в гонці на 15 кілометрів). Так упевнено, дружно, сильно не виступала на Іграх жодна збірна команда. Цей вражайний успіх по-праву поділяють з чемпіонами і призерами ті, хто потрапив до важких баталій лижників і ковзанярів, хто створював колектив, що зумів з честью пронести червоний прапор Вітчизни.

В активі нашої команди 6 золотих, 7 срібних, 4 бронзові медалі. Радянським спортсменам вручено також Диплом KICC за загальнокомандну перемогу. У спортсменів Франції, які зайняли друге місце, 7 медалей різного гатунку, у канадців — три, здобути скороходом Фарлеєм Келлетом. Збірні команди Норвегії, Австрії та ФРН здобули в Мадонна ді Кампільо

*Закінчення. Початок див. «Наше життя» №№ 7, 8, 9 і 10.

У Донецьку завершилась особисто-командна першість республіканського шахового турніру, в якій взяли участь країні спортсмени — представники 21 області.

Головним завданням

республіканського шахового турніру було не лише виявлення переможців, але й добір кандидатів до збірної

УТОГ, яка восени виборюва-

зоті нагороди, а Італії, нак уже перевернута сторінка. 23 січня радянська спортивна делегація повернулася на Батьківщину. Вдома її чекала приемна новина: сім лижників — Л. Ренжіна, Т. Корнєєва, Л. Сеніна, Н. Іпполітова, В. Мухін, С. Кашин, Н. Абдуллін виконали нормативи численних глядачів.

Вагомого успіху добились вихованці Новомиргородської спецшколи-інтернату. Вони посіли друге місце, випередивши представницьку команду УВП. На першому — колектив культзакладу.

В. ТРОЯНОВСЬКИЙ.

ХРОНІКА ЗМАГАНЬ

ТРЕТИМИ — ХУСТЬСЬКІ ШКОЛЯРІ

У цьогорічній першості Закарпатського обласного відділу УТОГ з шашок вихованці Ужгородської спецшколи-інтернату для глухих дітей та Хустської спецшколи-інтернату для слабочуючих дітей склали гідну конкуренцію командам досрочників.

Якщо зважити на те, що в колективах міськвідділу міжрайвідділів і ужгородських учбово-виробничих підприємств було чимало титулованих спортсменів, тим почеснішим віддається третє місце, якого домоглися хустські школярі.

П. КРАЙНЯНИЦЯ.

Закарпатська область.

Випередивши виробничників

Змагання з настільного тенісу на першість Кіровоградського облвідділу УТОГ відбулися нещодавно в спортзалі обласного Будинку культури. З ранку до вечора йшла напруженна боротьба та лунали оплески численних глядачів.

Вагомого успіху добились вихованці Новомиргородської спецшколи-інтернату. Вони посіли друге місце, випередивши представницьку команду УВП. На першому — колектив культзакладу.

В. ТРОЯНОВСЬКИЙ.

Кіровоградська область.

ВИСТУПИЛИ ВПЕВНЕНО

У спортзалі Лошицької середньої загальноосвітньої школи, що на Тернопільщині, розіграно нагороди першості Теребовлянського району з волейболу серед жінок.

Уході напруженої боротьби перемогу здобула дружина команди колгоспу «Більшовик», на друге місце вийшли волейболістки колгоспу «50-річчя Жовтня». Юні спортсменки Теребовлянської спецшколи-інтернату для глухих дітей впевнено звоювали третє призове місце. Зрілу гру показали Валентина Бульба, Надія Сабода та наймолодша учасниця турніру Леся Шкарпій.

М. НІЧ.

Тернопільська область.

Тут однаково кількість очок, по 7,5, набрали одразу шість учасниць змагань. Але знову-таки найвищий коефіцієнт був у представниці Харківської обласпортфедерації В. Попович. Незважаючи на те, що обидва претенденти набрали однакову кількість очок — по 8,5 — лише коефіцієнт визначив переможця. Ним став харків'янин В. Попович.

Е. КУРДЮКОВ.

Редактор

П. БУЛАТОВ.

Шахи ПЕРЕКОНЛИВА ПЕРЕМОГА ХАРКІВ'ЯН

ла опір суперників і заслужено стала переможцем у командній першості. Друге місце посіла команда Київської обласпортфедерації, третє — Львівської.

У осінніх змаганнях передостанній розігрувалася за швейцарською системою в одинадцять турів. Команда Харківської обласпортфедерації у складі В. Попова, Л. Кейрик, В. Волювач та В. Кулічевського спочатку і до кінця турніру впевнено до-

боротьба за перемогу йшла між двома учасниками — майстром спорту з Києва Ю. Зуєвим

Наша адреса: 252150, Київ-150, МСП, вул. Червоноармійська, 74
редакція газети «Наше життя». Телефон 27-21-80